

MH50060011582025

नियमित दिवाणी दावा क्र. ७३/२०२५

जाकीरहुसेन तांबोळी

वि

महाराष्ट्र सरकार वगैरे

CNRNo.MH50060011582025

निशाणी ५ वरील आदेश

(दिनांक १७ मार्च, २०२६ रोजी पारीत)

वादीने प्रस्तुतचा अर्ज दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या आदेश ३९ नियम १ अन्वये प्रतिवादी यांचे विरुद्ध तुर्तातुर्त मनाई आदेश मिळण्याकरीता दाखल केला आहे.

०२. ज्या मिळकतीबाबत वादीने प्रस्तुत अर्जातून प्रतिवादींविरुद्ध दाद मागितलेली आहे, दावा कलम १ मधील वर्णनाची व चतुःसीमेतील मिळकत त्यातील सर्व तदंगभूत वस्तू व हक्कासह ज्याचे वर्णन पुढीलप्रमाणे आहे.

सर्व्हे नं.	क्षेत्र हे.आर.	आकार	चतुःसीमा			
			पुर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर
५२३/१/ क पैकी	००.०८	००.१५	सर्व्हे नं. ५२३/१/क पै.२/२	स.नं.५२४/ १/ब	स.नं. ५२३/१/क पै. २/२	दहा फुट रस्ता

सोईसाठी या मिळकतीस येथून पुढे दावा मिळकत असे संबोधण्यात येईल. आपल्या अर्जातून वादीने असे कळविले की, दावा मिळकत मूळची प्रतिवादी क्र. ६ यांचे कब्जेवहिवाटीची होती. प्रतिवादी क्र. ६ व त्यांच्या भावामध्ये दावा मिळकतीशी संबंधीत झालेला रे.मु.नं. २०५/२००० हा दावा दि. १९.०९.२०१८ रोजी निकाली झाला. प्रतिवादी क्र. ६ याने त्याचे कायदेशीर गरजेसाठी दि. २७.०९.२०१८ रोजी दावा मिळकत ही वादीस रक्कम ₹ एक लाख चाळीस हजार या मोबदल्यात नोंदणीकृत कायम खुशखताद्वारे खरेदी दिलेली आहे. तेव्हा पासून वादी हे दावा मिळकतीचे मालक व

कब्जेदार झालेले असून दावा मिळकतीचा ते स्वतः उपभोग घेत आलेले आहे. वादीच्या नावाची नोंद सदर मिळकतीचे हक्क पत्रकी फेरफार नोंद नं. ५५८०९ अन्वये झालेली आहे. असे असताना प्रतिवादी क्र. ६ यांनी सांगोला येथील मे. न्यायालयात रे.मु.नं. २०२/२०१९ हा दावा दाखल करून सदरचे खरेदीखत रद्दबातल आहे असे दाद मागितली होती. त्या प्रकरणात वादीने पुरावा न दिल्यामुळे दि. १८.१२.२०२४ रोजी तो दावा कामकाजातून काढून टाकण्यात आला. तो दावा पुन्हा फायलावर घेण्यासाठी विलंब माफीच्या अर्जासह दि.कि.अर्ज नं. १७/२०२५ हे दाखल करण्यात आले आहे.

०३. वादी पुढे असे कळवितो की, प्रतिवादी क्र. ६ यांनी प्रतिवादी क्र. २ ते ५ यांचेशी संगनमत करून रेमुनं. २०५/२००० या प्रकरणातील हुकूमनामानुसार व प्रतिवादी क्र. १ यांचेकडील पत्रानुसार प्रतिवादी यांचे नाव दाखल करून वादीचे नाव फेरफार नोंद क्र. ५७४३४ अन्वये दि. १०.०९.२०२१ रोजी बेकायदेशीरपणे कमी केले. त्यानंतर पुन्हा फेरफार नोंद नं. ६५१९० अन्वये वादीचे नाव दावा मिळकतीचे सातबारा पत्रकी कसे दाखल झाले याबाबत वादीने सविस्तर नमूद केलेले आहे. फेरफार नोंद क्र. ६५१९० ही नोंद कायदेशीर असताना देखील प्रतिवादी क्र. ४ यांनी प्रतिवादी क्र. २ यांचेकडे त्याबाबत पुनर्विलोकन करण्याबाबत परवानगी मागितली होती. प्रतिवादी क्र. २ यांनी दि. ३०.०५.२०२५ रोजी प्रतिवादी क्र. ४ च्या मागणीप्रमाणे त्यांना परवानगी दिली आहे. अशा प्रकारचा आदेश करण्याचा प्रतिवादी क्र. २ व ४ यांना कोणताही अधिकार नाही असे वादीने कथन केलेले आहे. याशिवाय सदर पुनर्विलोकन अर्जामध्ये वादीस अर्जदार म्हणून सामील केले. सदर प्रकरणात वादी हजर राहून मुदत मागितली मात्र त्याकामी प्रतिवादी क्र. ३ यांनी दि. १६.०९.२०२५ रोजी ही अंतिम तारीख दिली आहे. त्या प्रकरणात प्रतिवादी क्र ३ हे गडबड करून नोंद क्र. ६५१९० हे रद्द करण्याच्या तयारीत आहे. त्याच्याकडे असलेल्या अधिकाराचा गैरवापर करून प्रतिवादीनी वादीच्या नावाची नोंद दावा मिळकतीच्या हक्कपत्रकातून कमी केल्यास,

वादीस, दावा मिळकतीच्या उपभोगापासून वंचित रहावे लागणार आहे. वादीने सकृतदर्शनी केसची मांडणी केलेली आहे. न्यायाचा समतोल हा वादीचे बाजुने आहे. यातील वादीचे हक्कात तुर्तातुर्त ताकीदीचा आदेश न दिल्यास वादीचे अपरिमीत असे कधीही न भरुण येणारे असे नुकसान हेणार आहे. त्यामुळे वादीने प्रस्तुत स्वरूपाचा प्रतिवादी क्र. २ ते ६ यांचेविरुद्ध तुर्तातुर्त ताकीद मिळणेसाठी अर्ज दाखल केलेला आहे. तरी अर्ज मंजूर करण्यात यावा, अशी वादीने विनंती केलेली आहे.

०४. प्रतिवादी क्र. ६ यांनी नि. ३० वर आपला खुलासा दाखल करून वादीच्या अर्जास विरोध दर्शविला आहे. आपल्या खुलासातुन प्रतिवादीनी असे कळविले आहे की, सांगोला नगरपरीषद हददीतील जिरायत शेत जमीन ५२३/१क/२/२ क्षेत्र ३५आर पोट खराब ०हे २३आर अशी एकूण ५७आर पैकी प्रतिवादी क्र. ६ च्या मालकीची व हिश्याची क्षेत्र १०आर व पोट खराब ८आर अशी १८आर या पैकी ०२आर पोट खराब व ०६आर या मिळकतीमधील सर्व तदंगभूत वस्तु व हक्कासह मिळकत यातील प्रतिवादी क्र. ६ यांच्या मालकी वहिवाटीची आहे. सदरची मिळकत ही सांगोला शहरातील असून प्रतिवादी क्र. ६ हा देखील मुळचा सांगोला शहरातील असून केवळ व्यवसायानिमित्त कोल्हापूर येथे राहत होता. त्या दरम्यान त्याला पैशाची गरज भासल्यामुळे त्यांनी आपले परिचयाचे व नातेवाईक असलेले वादी यांचेकडून सप्टेंबर २०११ चे सुमारास हात उसणवार म्हणून ₹ पंचवीस हजार मागितले. परंतु वादीने त्यांना १० हजार देण्याचे मान्य केले. प्रतिवादी क्र. ६ यांनी वादीस तारण म्हणून सदर मिळकतीचे पोकळ खरेदीखत करून देण्याची मागणी केली. ठरल्याप्रमाणे वादीने प्रतिवादीस दि. २७.०९.२०१८ रोजी हात उसणवार बिनव्याजी रक्कम ₹ दहा हजार प्रतिवादी क्र. ६ यास दिले व प्रतिवादी ने वादीचे नावे ०हे ०८आर क्षेत्राचे पोकळ खरेदीखत दस्त क्र. ५८३/२०११ अन्वये नोंदवून दिले. असे असले तरी प्रतिवादी क्र. ६ यांनी सदर मिळकतीचा ताबा वादीस कधीही दिलेला नाही.

०५. प्रतिवादी पुढे असे कळवितो की, तत्कालीन बाजार भावाप्रमाणे खरेदीखताची रक्कम ₹ एक लाख चाळीस हजार इतके दर्शविण्यात आली. असे असले तरी सदर मिळकतीची किंमत ही त्या पेक्षा किती तरी पटीने जास्त होती. मात्र सदरचा दस्त हा पोकळीस्त असल्यामुळे त्या जमीनीची किंमत बाजार मुल्याप्रमाणे ₹ १ लाख ४० हजार इतकी दर्शविण्यात आली. सदर मिळकतीचा कब्जा प्रतिवादी क्र. ६ यांनी वादीस कधीही दिलेला नव्हता. वादीने देखील सदर मिळकतीवर कधीही मालकी हक्क व अधिकार दाखवला नव्हता. उभयतांमध्ये ठरल्याप्रमाणे प्रतिवादी क्र. ६ ने रक्कम ₹ वीस हजार स्वीकारून फेर खरेदीखत त्याचे लाभात करून देण्याची वादीस विनंती केली. परंतु त्याकडे वादीने दुर्लक्ष केले. त्यामुळे प्रतिवादी क्र. ६ ने दि. २८.०९.२०१६ रोजी आपले वकीलामार्फत वादीस नोटीस पाठविली व फेरखरेदीखत करून देण्याची मागणी केली. सदरची नोटीस वादीस मिळून देखील वादीने प्रतिवादीस खरेदीखत करून दिलेले नाही. त्यामुळे प्रतिवादी ने सांगोला येथील मे. न्यायालयात रे.मु.नं. २०२/२०१९ हा दावा दाखल करून सदरचे खरेदीखत रद्दबातल आहे असे जाहीर होवून मिळण्याची मागणी केली. सदरचे दाव्यात वादी हजर होवून आपली कैफियत दाखल केली मात्र प्रतिवादीने वेळेत पुरावा न दिल्यामुळे सदरचा दावा काढून टाकण्यात आला. सदरचा दावा पुन्हा फैलावर घेण्यासाठी प्रतिवादी क्र. ६ यांनी विलंब माफ होवून मिळण्यासाठी किरकोळ अर्ज दाखल केला व त्याचे कामकाज अद्याप चालू असल्याचे कळविले आहे.

०६. प्रतिवादी पुढे असे कळवितो की, प्रतिवादी यांचे दरम्यान दावा मिळकती संबंधी रेमुनं २०५/२००० हा दावा झाला होता. त्या दाव्याचा निकाल होवून मा. तहसीलदार यांचेकडे दरखास्त/एसआर/५४/२०२१ दि. ०६.०९.२०२१ नुसार खरेदी देणार आसीफ जाकीर अत्तार व इ. म्हणजेच यातील प्रतिवादी क्र. ६ व इतर यांचे मध्ये वाटप होवून मंडल अधिकारी सांगोला यांनी कब्जा दिलेला आहे. त्याप्रमाणे गाव

दप्तरी फेरफार क्र. ५७४३ अन्वये दरखास्त वाटपाची नोंद दाखल होवून खरेदी घेणार म्हणजेच वादी यांचे नाव कमी होवून वाटप पत्रामध्ये नमूद व्यक्तींची नावे ७/१२ सदरी पुर्ववत करण्यात आलेली आहे. दरम्यानच्या काळामध्ये सदर मिळकतीच्या अनुषंगाने महसूल न्यायालयामध्ये कोण कोणत्या कार्यवाया झाल्या याचा ओवापोह प्रतिवादी क्र. ६ यांनी आपल्या खुलाश्यात केलेला आहे. प्रतिवादीचे पुढे कथन की, अशी परिस्थिती असताना वादी यांनी मंडल अधिकारी यांना खोटी व बनावट माहिती देवून त्यांचे नावे फेरफार क्र. ६५१९० हा मंजूर करून घेतला. ही माहिती झाल्यानंतर मंडल अधिकारी यांनी स्वतःहून पुनर्विलोकनाचा अर्ज मे. उप विभागीय अधिकारी यांचेकडे सादर करून तेथे चौकशीचे कामकाज चालू केले. सदर चौकशीबाबत वादीस काही हरकत उपस्थित करावयाची असल्यास जमीन महसूल प्राधिकरण यांचेकडे दाद मागणे आवश्यक होते. मात्र तसे न करता वादीने दिवाणी न्यायालयात दाद मागून या अर्जाच्या कामी बेकायदेशीर अशी मागणी केलेली आहे. तरी वादीस सकृतदर्शनी केस नाही, न्यायाचा समतोल हा प्रतिवादीचे बाजूने झुकणारा आहे. अर्ज मंजूर झाल्यास प्रतिवादीचे कधीही न भरून येणारे असे नुकसान होणार आहे. तरी अर्ज नामंजूर करावा, अशी प्रतिवादी यांनी विनंती केलेली आहे.

०७. पुरेपुर संधी देवून ही इतर प्रतिवादींनी वादीचे अर्जास कोणताही खुलासा दिलेला नाही.

०८. वादी व प्रतिवादी क्र. ६ यांच्या कथनाच्या अनुषंगाने माझे विचारार्थ अर्जाच्या निर्णयाकरीता खालील वादप्रश्न उपस्थित होतात. त्यावरील माझे निष्कर्ष हे यानंतर नमूद केलेल्या कारणमिमांसेला अनुसरून पुढीलप्रमाणे नोंदविले आहेत.

अ. क्र.	वादप्रश्न	निष्कर्ष
१.	वादीने प्रथमदर्शनी केस त्यांच्या बाजूने असल्याचे सिद्ध केले आहे काय ?	होय

२.	न्यायाचा समतोल हा वादीच्या बाजूने आहे काय ?	होय
३.	अंतरिम मनाईहुकुम मिळाला नाही तर त्यांचे अपरिमित असे नुकसान होईल, हे वादीने सिद्ध केले आहे काय ?	होय
४.	अंतिम आदेश काय ?	अर्ज अंशतः मंजूर करण्यात येतो.

:कारणमिमांसा:

०९. दोन्ही पक्षकारांच्या विद्वान वकीलांचा युक्तिवाद ऐकला. दाव्याच्या कामी दाखल असलेल्या कागदपत्रांची पाहणी केली.

वाद प्रश्न क्र. १ ते ३ करीता -

१०. वादीने दावा मिळकतीबाबत प्रस्तुतचा अर्ज दाखल करून अशी मागणी केलेली आहे की, यातील प्रतिवादी क्र. २ ते ६ यांनी बेकायदेशीर कृत्याच्या आधारे वादीचे दावा मिळकतीस कब्जेदार सदरी असलेल नाव बेकायदेशीरपणे कमी करू नये. तसेच यातील प्रतिवादी क्र. २ ते ६ यांनी स्वतः व इतरामार्फत दावा कलम १मध्ये नमूद केलेल्या मिळकतीचे शांततामय कब्जे वहिवाटीस हरकत अडथळा करू नये. वादीच्या सदर मागणी वरून ही बाब निदर्शनास येते की, वादीने ना केवळ तथाकथित कब्जे संबंधी तर दावा मिळकतीच्या नोंदी संबंधी देखील अर्ज दाखल करून दाद मागितलेली आहे.

११. वादीचे विद्वान वकीलांनी आपल्या युक्तिवादातून असे कथन केले आहे की, प्रस्तुत दावा दाखल करून वादीने प्रतिवादी विरुद्ध दावा कलम १ मध्ये नमूद केलेल्या मिळकतीबाबत निरंतर ताकीदीची मागणी केलेली आहे. या मिळकतीमध्ये वादीचे बहुमुल्य असे हक्क गुंतलेले आहे. असे असताना प्रतिवादी क्र. ६ हे दावा

मिळकतीस त्यांच्या नावाची नोंद करून घेवून त्या जोरावर दावा मिळकत हस्तांतर करणार आहे. तिराईत इसमांचे हक्क निर्माण करणार असल्याची भाषा ते बोलू लागले आहे. प्रतिवादी हे अश्या कृत्यामध्ये यशस्वी झाल्यास वादीचे कधीही न भरून येणारे असे नुकसान होणार आहे. वादी हे दावा मिळकतीचे मालक व कब्जेदार आहेत. त्यामुळे सकृतदर्शनी केस ही वादीचे बाजूने आहे व न्यायचा समतोल हा देखील वादीचे बाजूने झुकणारा आहे. तरी अर्ज मंजूर करावा, अशी वादीतर्फे विनंती करण्यात आली आहे.

१२. प्रतिवादीच्या विद्वान वकीलांनी आपल्या युक्तीवादातून असे नमूद केलेले आहे की, दावा मिळकत विक्री करण्याच्या उद्देशाने प्रतिवादी क्र. ६ ने वादीचे लाभात कोणतेही खरेदीखत करून दिलेले नाही. सदर खरेदीखताचा उद्देश हा जमीन विक्री करण्याचा नसून केवळ प्रतिवादीने वादीकडून स्वीकारलेले हात उसनवार रक्कमेपोटी पोकळीस्त असा दस्त आहे. त्यामुळे सदर खरेदीखताचा अंमल कधीही करावयाचा नव्हता. त्यामुळे अद्यापर्यंत दावा मिळकतीचे ७/१२ उतारा सदरी वादीचे कधीही नाव लागलेले नव्हते. केवळ प्रतिवादीची जमीन गिळंकृत करण्याच्या उद्देशाने वादीने खोटया खरेदीखताच्या आधारे प्रस्तुतचा दावा दाखल केलेला आहे. वादीने त्याच्या नावाची नोंद दावा मिळकतीच्या ७/१२ सदरी लावून घेतल्यानंतर सदरची नोंद ही चूकीची झालेली आहे असे मंडल अधिकारी कार्यालय सांगोला यांचे निदर्शनास आले नंतर त्यांनी स्वतः सांगोला येथील तहसील कार्यालयात फेरफार नं. ६५१९० पुनर्विलोकन मध्ये घेण्यास परवानगी मिळावी याबाबत अर्ज केला. त्या अर्जामध्ये असे स्पष्टपणे नमूद केलेले आहे की, रेमुनं. २०५/२००० नुसार मा. तहसीलदार यांचेकडील दरखास्त/एसआर ५४/२०२१ दि. ०६.०९.२०२१ नुसार खरेदी देणार आसीफ जाफर अत्तार व इ. मध्ये वाटप होवून मंडल अधिकारी सांगोला यांनी जमीनचा कब्जा पक्षकारांना दिलेला आहे. यावरून प्रतिवादी क्र. ६ यांनी दावा मिळकतीवर आपला मालकी हक्क व कब्जा सांगितलेला आहे.

१३. आपलया युक्तीवादातून प्रतिवादीचे विद्वान वकीलांनी पुढे असे नमूद केलेले आहे की, त्याच आदेश व कब्जे पावतीनुसार गाव दप्तरी फेरफार क्र. ५७४३ दरखास्त वाटपाची नोंद त्या पक्षकारांच्या नावे दाखल झालेली आहे. दरम्यानच्या काळात सदर खरेदीखतावरून वादीचे नावे मंजूर झालेले फेरफार नोंद क्र. ५५८१९ ही नामंजूर होवून मिळण्याकरीता प्रतिवादी क्र. ६ यांनी मा. उपविभागीय अधिकारीसाहेब मंगळवेढा यांचेकडे आरटीएस/एसआर/३४/२०२१ दाखल केले. ते प्रकरण दि. १२.०२.२०२४ रोजी कामकाजातून काढून टाकण्यात आले. त्या आदेशाच्या अनुषंगाने फेरफार नोंद क्र. ६४९८८ हा फेरफार गाव दप्तरी खरेदीखत या प्रकरणातून घेणे आवश्यक असताना तो दस्तएवज प्रकरणातून घेतलेला आहे, त्यामुळे ती नोंद रद्द करण्यात आली. तदनंतर फेरफार क्र. ६५१९० अन्वये पुनः सदर खरेदीखताची नोंद धरून घेण्यात आली. त्यामुळे त्या नोंदीचे पुनर्विलोकन होणे आवश्यक असल्यामुळे त्यासंबंधीची कार्यवाई करण्यात आलेली आहे. त्यामुळे त्याबाबत वाद उपस्थित करण्याचा वादीस कोणताही अधिकार नाही. प्रतिवादी क्र. ६ हे सदर मिळकतीचे मालक व कब्जेदार आहेत, अशा परिस्थितीमध्ये अर्जात विनंती केल्याप्रमाणे अर्ज मंजूर झाल्यास प्रतिवादीचे कधीही न भरून येणारे असे नुकसान होणार आहे. तरी अर्ज नामंजूर करण्यात यावा, अशी विनंती प्रतिवादी यांनी केलेली आहे.

१४. वादी व प्रतिवादी क्र.६ यांच्यातर्फे करण्यात आलेले युक्तीवादातून ही बाब निदर्शनास येते की, दोन्ही पक्षकारातर्फे दावा मिळकतीचे वर्णनाबाबत कोणताही मुद्दा उपस्थित करण्यात आलेला नाही. याचाच अर्थ दावा मिळकत ही सांगोला येथील सर्व्हे नं. ५२३/१/क पैकी २आर व पोट खराब ६आर अशी एकूण ८आर क्षेत्राची मिळकत आहे. सदर मिळकतीचे क्षेत्र कमी असले तरी सदर मिळकत ही सांगोला नगरपालिका हद्दीतील असल्याने त्याचे महत्व अधिक आहे असे दिसते. वादीने सदर मिळकतीवर

आपला मालकी हक्क व ताबे वहिवाट ही प्रतिवादी क्र. ६ यांनी त्यांच्या लाभात करून दिलेले तथाकथित खरेदीखताच्या आधारे सांगितलेली आहे. तर प्रतिवादी क्र. ६ यांनी सदर मिळकतीवरील त्यांची मालकी व ताबे वहिवाट ही वाटपाद्वारे सांगितलेली आहे. आपल्या वाद कथनातुन वादी व प्रतिवादी यांनी सदर मिळकती संबंधी जे काही दावे व महसूल न्यायालयामध्ये ज्या काही कार्यावाया झालेल्या आहेत त्याचे सविस्तरपणे विवेचन केलेले आहे. सदर मिळकतीबाबत प्रकरणे दाखल झाली होती व काही प्रकरणे अद्याप प्रलंबित आहेत हे उभयंताना मान्य आहे. तथापि, वादीचे कथनानुसार ज्या फेरफार नोंदी प्रतिवादीचे लाभात प्रमाणित झाल्या, त्या चुकीच्या व बेकायदेशीर आहेत. तर अशाच प्रकारचे कथन प्रतिवादींनी देखील केलेले आहे. वादीचे नाव फेरफार नोंद क्र. ५५८०९ अन्वये दावा मिळकतीचे ७/१२ सदरी झाल्यानंतर रे.मु.नं. २०५/२००० या प्रकरणातील हुकूमनाम्यानुसार फेरफार नोंद क्र. ५७४३४ अन्वये वादीचे नावाची सदरची नोंद रद्द करण्यात आलेली आहे. सदरची नोंद ही बेकायदेशीरपणे रद्द करण्यात आलेली आहे, असे वादीचे म्हणणे आहे. वादीस ही बाब मान्य आहे की, ज्या खरेदीखताच्या आधारे ते दावा मिळकतीवर आपला हक्क सांगत आहे ते खरेदीखत रद्द करून मिळावे यासाठी प्रतिवादी क्र. ६ यांनी रे.मु.नं. २०२/२०१९ हे दाखल केले होते. मात्र प्रतिवादी क्र. ६ यांनी त्या कामी पुरावा न दिल्याने तो दावा कामकाजातून दि. १८.१२.२०२४ रोजी काढून टाकण्यात आलेला आहे. असे असले तरी ते प्रकरण पुन्हा फैलदावर घेण्यासाठी प्रतिवादी क्र. ६ यांनी उशीरामाफीचे अर्जासह दि.कि.अर्ज क्र. १७/२०२५ हा अर्ज दाखल केलेला असून तो प्रलंबित असल्याचे प्रतिवादीतर्फे सांगण्यात आलेले आहे. यावरून ही बाब स्पष्ट हेते की, सदरचे खरेदीखत रद्द होवून मिळण्यासाठी प्रतिवादी क्र. ६ तर्फे अद्यापही प्रयत्न सुरू आहे.

१५. प्रस्तुत प्रकरणात नोंद घेण्यासारखी बाब म्हणजे वादी व प्रतिवादी क्र. ६ यांच्या अर्जावरून, दावा मिळकतीचे हक्क पत्रकी वेळोवेळी वादी व प्रतिवादी क्र. ६ चे

नाव दाखल झाले व रद्द देखील झालेले आहे. प्रस्तुतचे प्रकरण दाखल करून वादीने प्रतिवादीविरुद्ध दावा मिळकतीवरील त्यांचे शांततापुर्ण कब्जे वहिवाटीस हरकत अडथळा करू नये, अशी निरंतरच्या मनाई हुकूमाची मागणी केलेली आहे. तर प्रतिवादी क्र. ६ यांनी देखील सदर खरेदीखताबाबत योग्य त्या न्यायालयात दाद मागितलेली आहे. सदर खरेदीखताच्या आधारे वादीचे नाव दावा मिळकतीचे महसूल सदरी दाखल झाले असले तरी रे.मु.नं. २०५/२००० या दाव्यातील हुकूमनाम्याच्या अंमलबजावणी वेळी प्रतिवादी क्र. ६ यांचा कब्जा निश्चित करण्यात आलेला आहे, असे प्रथमदर्शनी दिसते. रे.मु.नं. २०२/२०१९ हा दावा दि. १८.१२.२०२४ रोजी कामकाजातून काढून टाकण्यात आल्यानंतर पुन्हा प्रतिवादी क्र. ६ चे नाव कमी करून वादीचे नाव दाखल झालेले आहे. ज्या फेरफार क्र. ६५१९० अन्वये वादीच्या नावाची नोंद घेण्यात आली ही नोंद पुनर्विलोकनामध्ये घेणे आवश्यक आहे, असे मत मंडल अधिकारी, सांगोला यांचे झाल्याने त्यांनी तशी विनंती मा. उपविभागीय अधिकारी यांचेकडे केलेली आहे.

१६. सदरचे पुनर्विलोकन अर्ज हे दाखल झाल्यामुळे प्रस्तुत दावा दाखल करण्यास कारण घडल्याचे दिसते. सदर पुनर्विलोकनाचा अर्ज मंजूर झाल्यास वादीच्या नावाची नोंद रद्द होणार असून त्याच्या आधारे प्रतिवादी क्र. ६ हे वादीस दावा मिळकतीतून बेदखल करतील अशी भिती वादीस आहे. त्यामुळे दावा मिळकतीचे महसूल अभिलेख सदरी कोणताही बदल करण्यात येवू नये व दावा मिळकतीवरील वादीचे शांततामय ताबे वहिवाटीस प्रतिवादीने कोणताही हरकत अडथळा करू नये, अशी तुर्तातुर्त ताकीद मिळणे अत्यावश्यक आहे, असे वादीचे म्हणणे आहे. वादीतर्फे असा युक्तीवाद देखील करण्यात आला आहे की, सदरचे पुनर्विलोकन अर्ज करणे आवश्यक आहे असे संबंधीत अधिकारीचे मत झालेले आहे. त्याकामी अर्जदार म्हणून वादीचेच नाव दर्शविण्याचा प्रयत्न ते करीत आहे. म्हणजेच वादी यास अर्जदार म्हणून दाखवून सदर फेरफार क्र.६५१९० चे पुनर्विलोकन करण्याच्या तयारीत प्रतिवादी आहे

असे वादीचे म्हणणे आहे. मात्र पुनर्विलोकन अर्जाचे कामी वादीस बेकायदेशीरपणे अर्जदार केलेले आहे हे दाखवण्यासाठी वादीने नि.४ सोबत आरटीएस/एसआर/२५८/०२/२०२५ या प्रकरणातील नोटीस दाखल केलेली आहे. तथा वादी म्हणून या प्रकरणातील वादीस दर्शविण्यात आलेले आहे. मात्र ती कार्यवाई वादीच्या नावाने करण्यात येत आहे यासंबंधीचा इतर कोणताही पुरावा वादीने याकामी दाखल केलेला नाही. त्यामुळे त्यासंबंधीचा कोणताही आदेश मिळण्यास वादी हक्कदार नाही.

१७. दुसरी महत्वाची बाब म्हणजे महसूल न्यायाधिकरण हे शासनाचे अधिकारी असून त्यांच्या कर्तव्य सुचीप्रमाणे जमीनीच्या नोंदीबाबत निर्णय घेण्याचा त्यांना अधिकार आहे. त्याबाबत मनाई आदेश देवून त्यांच्या कामकाजामध्ये हस्तक्षेप करण्याचा या न्यायालयास अधिकार नाही. त्यामुळे वादीच्या मागणीप्रमाणे प्रतिवादी यांनी दावा मिळकतीचे फेरफार नोंदीबाबत कोणतेही बदल करू नये, असा आदेश मिळण्यास वादी हक्कदार नाही. तसेच दोन्ही पक्षकारांचे नावे दावा मिळकतीबाबत फेरफार नोंदी वेळोवेळी प्रमाणित झालेल्या आहेत. याशिवाय रेमुनं. २०५/२००० या प्रकरणातील हुकूमनाम्याची देखील अंमलबजावणी झालेली आहे. अशा वेळी सबळ पुराव्याअभावी सदर मिळकतीवर निश्चित कोणाचा ताबा आहे हे प्रथमदर्शनी सिध्द झालेले नाही. त्यामुळे ताब्याबाबत ही मनाई हुकूम मिळण्यास वादी हक्कदार नाही. मात्र दरम्यानच्या काळात दावा मिळकतीचे संबंधी काही व्यवहार झाल्यास न केवळ वादीचे अपरिमीत नुकसान होईल तर दाव्याचे कामकाज देखील लांबणीवर पडण्याची शक्यता आहे. प्रतिवादी क्र. ६ हे दावा मिळकतीमध्ये त्रयस्तांचे हित संबंध निर्माण करण्याच्या तयारीत आहे असे कथन वादीने आपल्या अर्जातून केलेले आहे. ही बाब खरी आहे की, त्यासंबंधीची मागणी वादीने आपल्या अर्जात नमूद केलेली नाही. मात्र वादीचे लाभात आवश्यक ते आदेश पारीत करण्यात यावे, अशी मागणी वादीने केलेली आहे. त्यामुळे

त्या मागणीच्या आधारे त्रयस्तांबाबत प्रतिवादींनी कोणतेही हक्क हित संबंध दावा मिळकतीमध्ये निर्माण करू नये, असा आदेश दिल्यास दोन्ही पक्षकारांचे कोणतेही अपरिमीत असे नुकसान होणार नाही. केवळ या निरीक्षणाच्या अनुषंगाने वादीस सकृतदर्शनी केस आहे. न्यायाचा समतोल हा वादीचे बाजूने झुकणारा आहे व अर्ज पूर्णपणे नामंजूर झाल्यास वादीचे अपरिमीत असे नुकसान होणार आहे. म्हणून मुद्दा क्र. १ ते ३ चे उत्तर अंशतः होकारार्थी देत असून व मुद्दा क्र. ४ चे उत्तर देण्यासाठी पुढील प्रमाणे आदेश पारीत करित आहे.

आदेश

१. अर्ज पुढीलप्रमाणे मंजूर करण्यात येत आहे.
 - अ. प्रतिवादी क्र ६ यांचे विरुद्ध असा तुर्तातुर्त मनाई आदेश देण्यात येत आहे की, त्यांनी दाव्याचा अंतिम निकाल लागेपर्यंत स्वतः अगर इतर कोणाही मार्फत दावा मिळकती मध्ये तिराईत इसमांचे हक्क व हित संबंध निर्माण करू नये.
२. दोन्ही पक्षकारांनी आपापला खर्च सोसावा.

स्थळ : पंढरपूर.
दि : १७/०३/२०२६.

(श्रीमती एस. एस. पाखले)
दिवाणी न्यायाधीश वरीष्ठ स्तर, पंढरपूर.

CERTIFICATE

I affirm that the contents of this PDF file Judgment/Order are same word to word as per the original Judgment/Order.

Name of the Stenographer	-	A. I. Khan (Steno G-II).
Court	-	Civil Judge, Senior Division, Pandharpur.
Date of Judgment/Order on	-	17.03.2026.
Judgment/Order signed by the Presiding Officer on	-	17.03.2026.
Judgment/Order uploaded on	-	17.03.2026.